

**Xalqta'limivazirligitasarrufidagiAniqfanlargaixtisoslashtirilgandavlatumumta'limmaktabining“Onatilivaadabiyot”fanio'qituvchisiMuxabbatValixodjayevaning
5-sinfda “Gap bo'laklari” mavzusini yoritishda grammatik o'yinlardan
foydalanish bo'yichametodikishlanmasi.**

Mavzu: Gap bo'laklari

Darsning texnologik xaritasi

Mavzuga oid tayanch tushunchalar: Gap bo'laklari ikkiga bo'linadi: 1. Bosh bo'lak. 2. Ikkinchi darajali bo'lak			
O'quv jarayonini amalga oshirish texnologiyasi: Metod: Interfaol, masq, namoyish qilish, mustaqilishlash. Shakl: Guruhbilanishlash Jihoz: .Slayd, tarqatmakartochkalar Nazorat: ,Uyvazifasinitekshirish, og'zakiso'rov, doskadavamustaqilravishdafirlashdako'nikmahosilqildirish Baholash: Doskadayokimustaqilravishdafaolligigaqarabo'quvchilarbaholanadi.			
Darsningmaqsadlari: Ta'limiy: O'quvchilardamavzubo'yichabilim, ko'nikmavamalakalarnishakllantirish. Tarbiyaviy: O'quvchlarnio'zmaqsadigaerishishruhidadarbiyalash ,bir-birlarigao'zarohurmat, jamoabo'libishlash, o'zaroyordamvaberilganvazifanibajarishdamas'uliyatsezishko'nikmalarinitarkibtoptirish. Rivojlantiruvchi: O'quvchilarnimustaqilishlash, ijodiyizlanishorqalibilimolishga, xotiranimustahkamlashga,tezfikrlash, fikrinianiqifodalashgao'rgatish, nutqmadaniyatiniostirish.			
Darsjarayonivatexnologiyasi			
Darsbosqichi	Bajariladiganishmazmuni	Metod	Vaq t
1-bosqich. Tashkiliyqism	O'quvchilarningdavomatianiqlanadi. O'quvchilarningdarsgahozirligitekshiriladi.		1 min ut
2-bosqich. Ehtiyoj(refleksiya) larnianiqlash.	O'tilganmavzuyuzasidanmunozaraqilinadi.Darsshioriishlabchiqiladi.	Munoz ara	2 min ut
3-bosqich. O'tganmavzunimu stahkamlash.	Uyvazifanitekshirish, aqliyhujumorqalimustahkamlash.	Savol- javob	3 min ut
4-bosqish. Yangimavzubayon i	Gap bo'laklari mavzusitushuntiriladi.	Savol- javob	15m inut

5-bosqich. Yangimavzunimus tahkamlash.	O'quvchilar bilan birgalikda F.S.T, klaster metodidan foydalaniladi.	Musta qilish, savol- javob.	20 min ut
6-bosqish. Baholash	Darsdagifaolligigaqarabo'quvchilarbahol anadi.		2 min ut
7-bosqich. Uygavazifaberish.	215-mashq uygavazifasifatidatopshiriladi, bajarishyuzasidantegishliko'rsatmaberila di		2 min ut

Darsjarayoni

1-bosqich texnologik xarita asosida o'tadi.

2-bosqich. Kirish suhbatini uyushtirish.

Dars shiorini tanlash:

“ Bugungi ishni , ertaga qo'yma!”

3-bosqich. Uygavazifasini tekshirish:

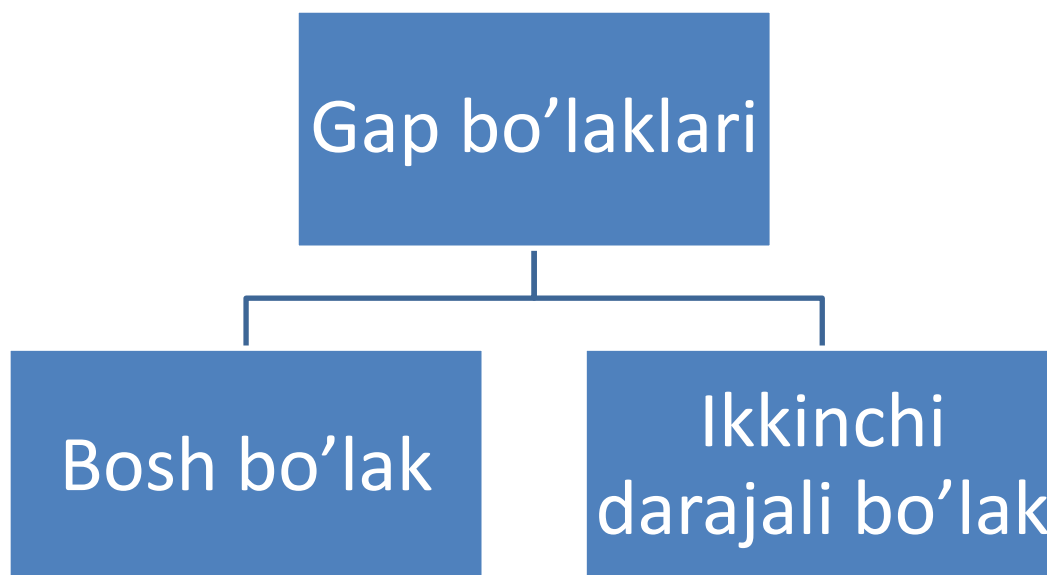
Har bir guruhga topshiriqlar beriladi va savollar beriladi. Tayyorlanish uchun 5 daqiqa vaqt beriladi va taqdimot uchun 3 daqiqa beriladi.

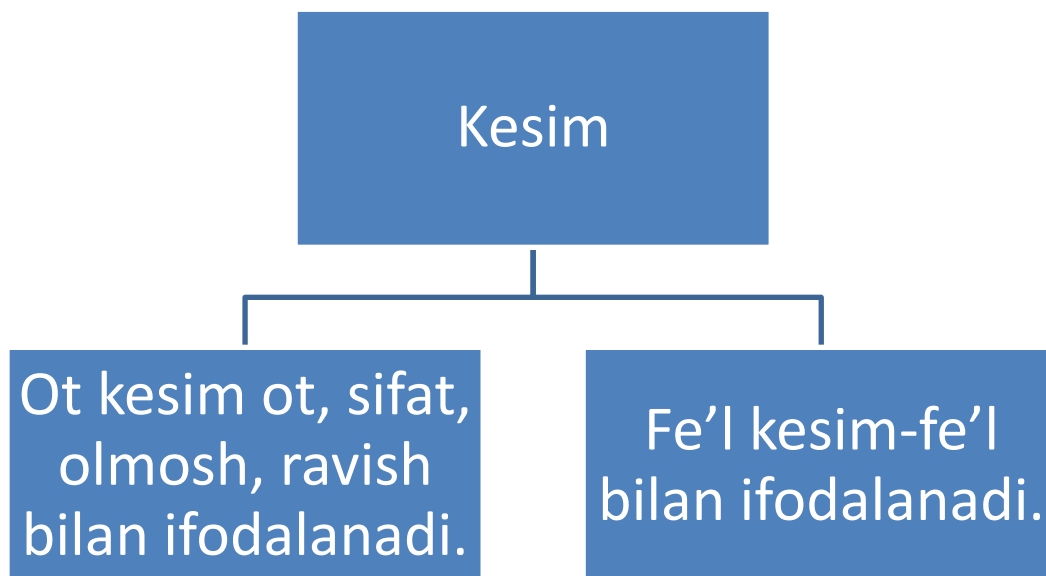
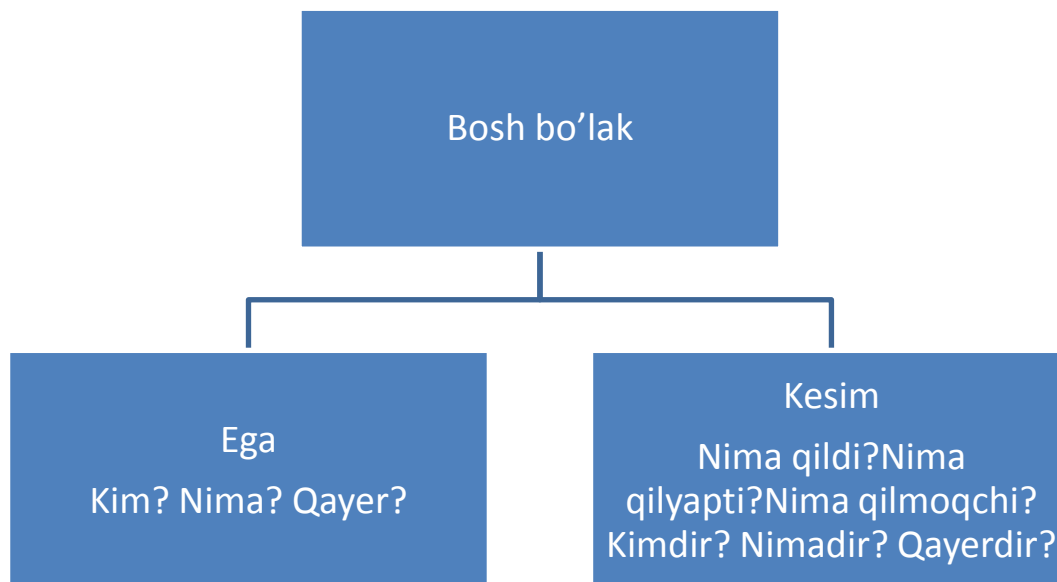
. O'quvchilar javoblari tinglanadi va faol o'quvchilar baholanadi .

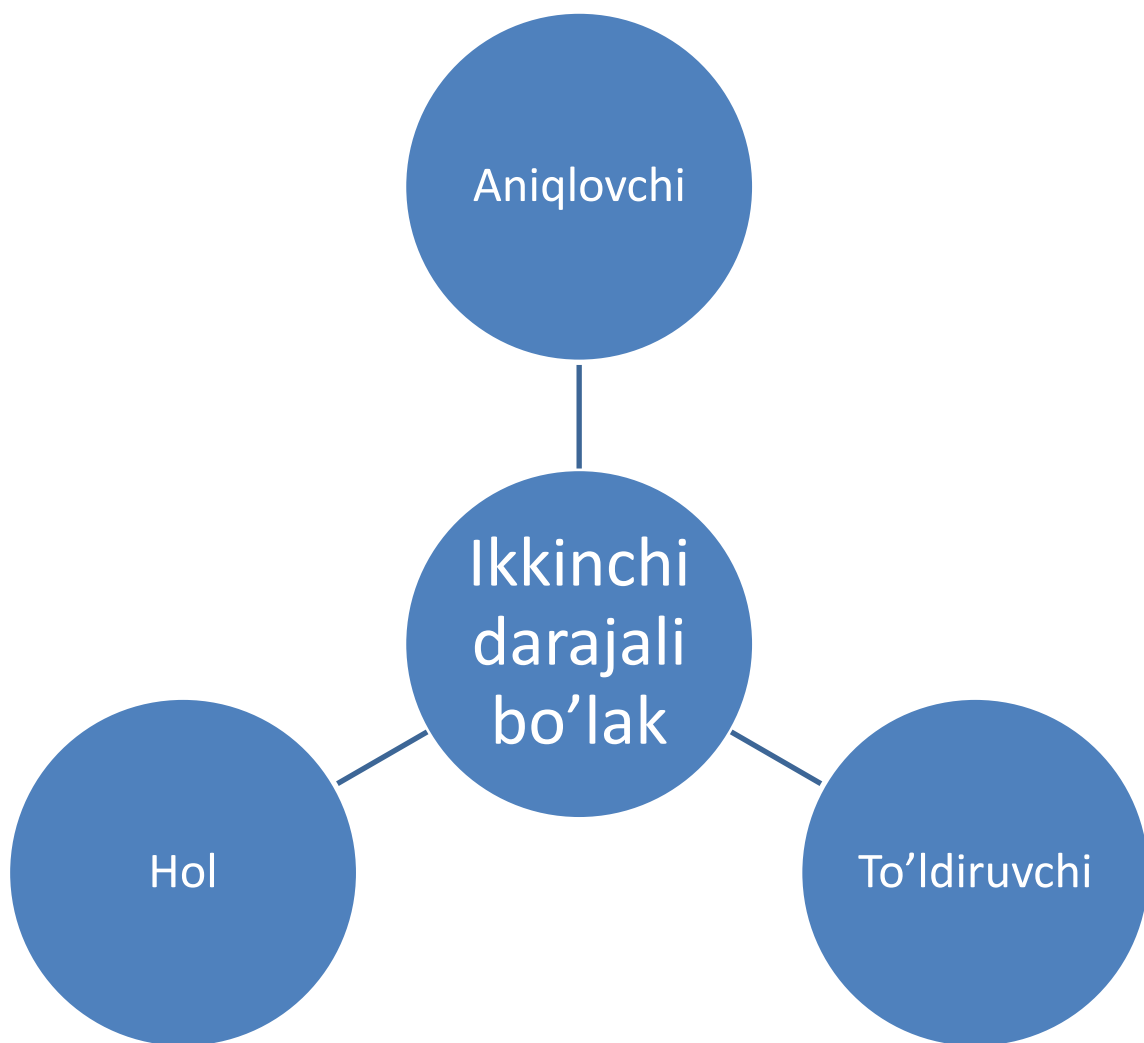
4-bosqish. Yangi mavzu bayoni:

Slayd namoyish qilinadi.

.

5-bosqich: Yangi mavzuni mustahkamlash.

«Atamalarni izohlaymiz» o'yini

Bu o'yin mustahkamlash darslarida, takrorlash darslarida foydalanishi mumkin.

O'yin shartiga ko'ra o'quvchilar 10 daqiqa ichida daftarlariga mustaqil tarzda o'tilgan mavzularga oid atamalar ro'yxatini tuzish va ularning ma'nosini izohlash yuzasidan musobaqalashadilar

Namuna: Atamalar ro'yxati

1. Gap bo'lagi
2. Ega
3. Kesim.
4. Aniqlovchi
5. Sifatlovchi aniqlovchi
6. Qaratqichli aniqlovchi
7. To'ldiruvchi
8. Hol

Atamalar izohi: Gap tarkibida ma'lum so'roqqa javob bo'luvchi mustaqil so'z yoki so'zlar birikmasi gap bo'laklari deyiladi.

Darslikdagi quyidagi mashqlar ustida ish olib boriladi.

213-mashq. Bosh va ikkinchi darajali bo'laklar ishtirok etgan to'rtta gap tuzing.

214-mashq. Nuqtalar o'rniga berilgan so'zlardan mosini qo'yib gaplarni ko'chiring va ularning qanday gap bo'lagi ekanligini aniqlang.

Ho'ngrab yig'lab yubordim. Turtinib-surtinib o'z ...imga bordim-da, ...imni ko'rpaga burkab ...larimda yosh tamom bo'lguncha ...dim.

– Qalpoqcham, ey ...larda hamisha yo'ldoshim, maslahatgo'yim, qani ayt-chi, nega men maqsadga erisha olmadim.

– Chunki ...ing yo'q edi, – deydi qalpoqcham.

– Ilm olish uchun nima qilish kerak edi?

– ...ing kerak edi.

– Nima?

– Ha, ha, o'qituvching Qobilov, sevimli direktoring Otajon Azizovichlarning ...iga quloq solishing kerak edi.

– Demak, sen ...i chalg'itgan ekansan-da, aldabsan-da!

– Yo'q, ...madim, ...madim fikrlaring xato ekanligini tushunib olgin, deb qo'limdan kelgancha ko'maklashdim, yordamimni ...madim

(X. To'xtaboyev)

Kerakli so'zlar: *safar, gap, alda, chalg'it, ilm, o'qish, aya, bosh, men, ko'z, o'rin, yig'la.*

Mavzuni mustahkamlash uchun Grammatik o'yinlarga murojaat etamiz.

«O'yla, izla, top!» o'yini

O'yin shartiga ko'ra, gap qoliplari asosida gap tuzishlari lozimligini, qisqa vaqt ichida birinchi bo'lib, to'g'ri va mazmunli gap tuzgan o'quvchi g'olib bo'lishi ta'kidlanadi.

1. - - - - - =====.

2. ~~~~ =====.

3. =====.

4. ~~~~ =====.

“Hasharchilar” o’yini

O’yinning jihozi: Rasmlar, tarqatma material
Sinfo’ quvchilarini ikki guruhga bo’lib,
ularga o’yin shartitushuntiriladi. Yangi o’rganilgan mavzuga oid so’zlarni ifodalovchi rasmlar tarqoq holda beriladi. O’quvchilarga qituvchining ruxsat bilan chegaralangan vaqtda belgilangan o’yin o’tkaziladi. Qaysi guruho’ quvchilar birinchi bo’lib matn tuzsa, o’shaguruho’ yinning 1-bosqichida g’olib hisoblanadi. Bunda matnning tarbiyaviy ahamiyatiga, uslubiy to’g’riligiga ham daimloxatolarigayo’qligiga alohida e’tibor qaratiladi. O’yinning 2-bosqichida 2-guruh g’olib guruhi matnidagi imloviy va uslubiy xatolar to’g’irlaydi. Bunda barcha o’quvchi o’yin jarayonida ishtirok etish kerak. Guruh a’zolarini to’liq ishtirok etishiga ham ball qo’yiladi. O’quvchilarga o’yin jarayonida ham jihatlikka, bir-birlariga yordam berishga, o’ng iravishda mustaqil fikrlashga o’rganadilar

6-bosqich:

Darsdagifaolligigaqarabo'quvchilarnibilimlarinibaholashvarag'batlantirish. Savollarorqalidarsgayakunyasash.

7-bosqich:

Uygavazifa

215-mashq. *Uyga topshiriq.* **Bilim va uning ahamiyati haqida uchta gap yozib, gap bo'laklari bo'yicha tahlil qiling.**